

KESKKONNAAMET

Advokaadibüroo Kaevando & Partnerid OÜ
grete.tark@mklaw.ee

10.07.2026 nr DM-133789-16

Päide Liiv OÜ
raidoallsaar@gmail.com

Veltsi IV liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse peatamine

Päide Liiv OÜ (registrikood 14856070, aadress Kiigemäe, Päide küla, Rakvere vald, Lääne-Viru maakond, Eesti) on 07.01.2026 esitanud Veltsi IV liivakarjääri keskkonnaloa taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis (KOTKAS) 07.01.2026 menetluse nr M-133789 juurde, korregeeritud taotlus registreeritud 07.01.2026 nr DM-133789-4).

Muinsuskaitseamet esitas oma seisukoha 13.02.2026 kirjaga nr 5-14/212-1 (KOTKAS 13.02.2026 nr DM-133789-10), kus teavitati, et on algatanud menetluse mälestise Linnus „Kloodi Pahnimägi“ (reg-nr 10354) andmete muutmiseks, sealhulgas mälestise ala ja kaitsevööndi piiride korregeerimiseks. Menetlusmaterjalid koos õigusakti eelnõuga edastati 2023. a märtsis Kultuuriministeeriumisse edasiseks menetlemiseks.

Muinsuskaitseamet märkis, et kaevandamise alalt peab välja jääma kehtiv linnuse kaitsevööndi ala ning soovitatavalt kogu kavandatud linnuse kaitsevööndi ala. Peale muudatuste tegemist muutuksid nii linnuse, kui ka selle kaitsevööndi piirid, seejuures laieneks kaitsevöönd kuni Rakvere-Haljala teeni, hõlmates seega suure osa Pahnii kinnistust.

Muinsuskaitseaduse (edaspidi MuKS) § 3 lõige 4 sätestatud põhimõtete kohaselt tuleb mälestiste kaitsmisel lähtuda ettevaatuspõhimõttest, mille kohaselt peavad mälestisele suunatud tegevused vähendama nende hävimise ohtu ning toetama väärtuste säilimist. MuKS § 33 lõige 1 kohaselt peab igaüks hoiduma tegevusest, mis võib mälestist ohustada, rikkuda või selle hävitada. Muinsuskaitseameti hinnangul ohustab maavarade kaevandamine arheoloogilist kultuurikihti.

Keskkonnaamet peatas Veltsi IV liivakarjääri menetluse 20.02.2026 kirjaga nr DM-133789-11 seoses Muinsuskaitse mälestise Linnus „Kloodi Pahnimägi“ (reg-nr 10354) andmete muutmise menetlusega.

Kultuuriministri 30.03.2026 käskkirjaga nr 59 muudeti kultuuriministri 01.09.1997 määruse nr 59 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ lisa punkti 1403, asendades mälestise Linnus „Kloodi Pahnimägi“ (kultuurimälestiste registri nr 10354) nimetuse nimetusega Linnus ja asulakoht. Lisaks muudeti mälestise piire ja kaitsevööndi piiri.

Maapõuaseaduse (MaaPS) § 55 lõike 2 punkt 2 alusel keeldutakse kaevandamisloa andmisest juhul, kui mäeeraldis või selle teenindusmaa asub kinnismälestisel, muinsuskaitsealal või selle kaitsevööndis ja kaevandamine võib ohustada kinnismälestist või muinsuskaitseala või nende säilimist neile ainuomases keskkonnas. Samuti MaaPS § 55 lg 3 p 3 kohaselt võib Keskkonnaamet kaevandamisloa andmisest keelduda, kui taotletava kaevandamisloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kultuuriväärtusega asja, mis on võetud muinsuskaitseaduse alusel ajutise kaitse alla, ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega.

Eelnevat arvesse võttes palus Keskkonnaamet taotlejal 27.05.2026 kirjaga nr DM-133789-12 kaaluda keskkonnaloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust seoses muinsuskaitseala piirangute laienemisega ning esitada oma kirjalik seisukoht.

Päide Liiv OÜ lepinguline esindaja Advokaadibüroo Kaevando & Partnerid vandeadvokaat Grete Tark esitas 08.07.2026 oma kirjaliku seisukoha (KOTKAS 09.07.2026 nr DM-133789-15), kus teavitati alljärgnevat:

Päide Liiv OÜ on Keskkonnaameti kirjas viidatud kultuuriministri käskkirja nr 59 kohtus vaidlustanud (haldusasi nr 3-26-1919). Küsimus käskkirja nr 59 õigusvastasusest ja kehtivusest on antud menetluses oluline arvestades MaaPS § 55 lg 2 p-s 2 sätestatud regulatsiooni. Päide Liiv OÜ peab seetõttu vajalikuks käesolev keskkonnaloa taotluse menetlus peatada kuni haldusasjas nr 3-26- 1919 esitatud kaebuse lahendamiseni ja asjas tehtava otsuse jõustumiseni.

Riigikohus on asjas 3-3-1-56-08 tehtud lahendi p-s 20 selgitanud, et kui haldusmenetluse üldregulatsioon ei käsitle otseselt menetluse peatamise võimalusi, on menetluse peatamine kooskõlas haldusmenetluse üldpõhimõtetega olukorras, kus menetluse jätkamine tooks kaasa asja ebaõige otsustamise. Kuivõrd Päide Liiv OÜ on kõnesoleva käskkirja nr 59 vaidlustanud kohtus, võib praeguses etapis keskkonnaloa menetluses loa andmise üle otsustamine tuua kaasa asja ebaõige otsustamise. See riivaks ülemääraselt Päide Liiv OÜ kui loa taotleja õiguseid ning huve.

Keskkonnaamet märgib, et haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 5 lõike 2 alusel viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikutele. Kuna hetkel ei ole teada, kas Kultuuriministri 30.03.2026 käskkiri nr 59 jääb kehtima, siis ei ole Keskkonnaameti hinnangul HMS § 5 lõikes 2 sätestatuga kooskõlas jätkata Veltsi IV liivakarjääri keskkonnaloa loa taotluse menetlusega enne, kui jõustub lõplik kohtuotsus. Kuigi HMS-i üldregulatsioon ega ka kaevandamise loa andmise menetluse sätted otseselt ei käsitle menetluse peatamise võimalusi, on menetluse peatamine kooskõlas haldusmenetluse üldpõhimõtetega olukorras, kus menetluse jätkamine tooks kaasa asja ebaõige otsustamise (vt Riigikohus 3-3-1-56-08, p 20).

HMS § 41 sätestab, et kui haldusakti või toimingut ei ole võimalik anda või sooritada ettenähtud tähtaja jooksul, peab haldusorgan viivitusest tegema teatavaks haldusakti andmise või toimingu sooritamise tõenäolise aja ning näitama ettenähtud tähtajast mittekinnipidamise põhjuse.

Kuivõrd lõpliku kohtuotsuse jõustumise kuupäeva ei ole võimalik ennustada, ei saa seonduvalt määrata ka menetluse tähtaega.

Eeltoodu alusel ja lähtudes taotleja esindaja edastatud taotlusest ning HMS § 5 lõikest 2 peatab Keskkonnaamet Veltsi IV liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse nr M-133789, kuni Kultuuriministri 30.03.2026 käskkirja nr 59 puudutava kohtulahendi jõustumiseni ning loa taotleja või Kultuuriministeeriumi vastava teate Keskkonnaametile edastamiseni.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Merike Rosin

peaspetsialist juhataja ülesannetes

maapõuebüroo

Teadmiseks: Kultuuriministeerium, Muinsuskaitseamet, Rakvere Vallavalitsus

Kersti Ritsberg 5302 5823

Kersti.Ritsberg@keskkonnaamet.ee